

Kristine Kathryn Ruschová - Děti milénia

Tu zprávu dostala dva týdny po začátku druhého semestru. Byla poslána do její domácí sítě a označena jejím skutečným jménem, Brooke Delacroixová, nikoli Brooke Crossová, které používala už od svých osmnácti. Nejdřív ji vůbec nechtěla otevřít, domnívala se, že se jedná o další matčin právnický hlavolam, takže nechala domácí monitor v kuchyni blikat a pustila se do přípravy večeře.

Udělala si vydatné jídlo, k němu si nalila sklenici růžového. vína a usadila se v obývacím pokoji před krbem. Vlastně ten dům koupila hlavně kvůli krbu. Zamilovala se do představy, jak se za chladných zimních nocí zabalí do kupy příkrývek a u opravdového ohně si bude číst staré paperbacky, které objevila v madisonských antikvariátech. Většinu současných prací si přečetla v elektronické formě, obzvlášť to, co se týkalo jejího výzkumu a přednášek na univerzitě, ale milovala romány tištěné na papíře, ráda opatrně obracela jejich křehké listy, aby je nepotrhala, a ráda cítila v rukou tíhu svázaného papíru. Do jídelny v domě si nechala dodělat police na papírové romány, a provedla i další vylepšení, ale snažila se přitom zachovat původní ráz domu. Byl stopadesát let starý a postavili ho v době, kdy tuto část Wisconsinu zabíraly převážně farmy. Zemědělská půda už dávno zmizela, tu rozdělili na pětiakrové parcely, ale soukromí zůstalo. Bydlení tady, na venkově, si cenila víc než čehokoli jiného. I když jí univerzita poskytovala zaměstnání, ten dům byl její svět.

Kniha, kterou si vybrala, byla tenká a jedna z jejích oblíbených – Velký Gatsby od F. Scotta Fitzgeralda – ale dnes večer se na ni stejně nedokázala soustředit. Nakonec to vzdala. Pokud si tu zatracenou zprávu neposlechne, bude ji matka strašit celou noc.

Brooke odložila sklenku s vínem i knihu na stolek, odhrnula příkrývky na kraj pohovky a zamířila do kuchyně. Mohla Dům požádat, aby jí v obýváku přehrál pouze zvukovou verzi, ale chtěla matce raději vidět do tváře, aby věděla, jak vážné to tentokrát je.

Monitor byl umístěn u západní stěny, vedle mikrovlnné trouby. Předchozí majitelé – roztomilý postarší pár – měli na tom místě televizor. Za večerů jako byl právě tento, si Brooke myslívala, že

monitorem to nijak zvlášť nevylepšila. Postavila se před něj se založenýma rukama, povzdechla si a řekla: „Dome, přehraj vzkaz.“

Z obrazovky zmizela blikající ikonka. Digitální hlas, který nepoznala, pravil: „Tato zpráva je určena výhradně Brooke Delacroixové. Nebude přehrána bez potvrzení, že v místnosti není nikdo další.“

Zůstala nehybně stát. Jestli vzkaz pocházel od matky, pak se její taktika změnila. Tohle znělo oficiálně. Brooke se přesvědčila, že se nachází v dosahu kamery. „Já jsem Brooke,“ prohlásila. „A jsem sama.“

„Jste ochotna to potvrdit?“ zeptal se jí ten podivný hlas. „Ano.“

„Počkejte na zprávu.“

Obrazovka zčernala. Brooke si promnula ruce. Naskočila jí husí kůže. Kdo by jí posílal oficiální zprávu? „Určeno pro Brooke Delacroixovou,“ ozval se jiný digitální hlas. „Osobní identifikační číslo...“

Když hlas oddrmolil číslo, začala pěst. Možná se matce něco stalo; Brooke byla přese všechno její jediná příbuzná. „Jsem Brooke Delacroixová,“ zopakovala. „Kolik bezpečnostních protokolů si ještě musíme odbýt?“

„Pět,“ odpověděl Dům.

Cítila, jak se jí uvolnily svaly na ramenou, když uslyšela známý hlas.

„Zkus je nějak obejít. Nemám čas.“

„Dobře,“ řekl Dům. „Čekejte.“

Čekala. Teď si přála, aby si bývala přinesla s sebou do kuchyně sklenici vína. Poprvé v životě jí připadalo, že ji potřebuje. „Paní Delacroixová?“ promluvil mužský hlas a na monitoru se vzápětí objevil obraz. Muž středních let s tmavými vlasy a očima upíral pohled těsně za ni. Působil dojmem intelektuála, estéta, někoho, kdo tráví příliš mnoho času při umělém osvětlení. Kromě toho jí byl vzdáleně povědomý. „Promiňte, že jsem vám tak drze vpadl do soukromí. Víím, že si teď říkáte Crossová, ale chtěl jsem mít jistotu, že jste právě ta žena, po které pátrám. Hledám Brooke Delacroixovou, narozenou v Detroitu v Michiganu, prvního ledna

2000, pět minut po půlnoci.“ Další bezpečnostní prověření. Co to má znamenat? „To jsem já,“ odpověděla.

Obrazovka lehce blikla, očividně byla její odpověď právě nahrávána do nějakého programu. Ten člověk si nejspíš připravil různá znění zprávy pro různé odpovědi. Uvědomovala si, že s ním nehovoří přímo.

„Ve skutečnosti jsme kolegové, paní Grossová. Jmenuji se Eldon Franke...“.

No ovšem. Proto jí byl povědomý. Velký guru v oboru lidských možností, oblíbenec tisku. Skutečný, regulérní vědec, jehož poslední dílo se však stalo bestsellerem populární kultury. Franke v něm přepracoval stokrát omleté teorie o vlivech přírodních faktorů a výchovy na rozvoj lidské osobnosti, přidal špetku sociologie a pár dobře doložených rad pro zlepšení údělu, který lidem daný poměr příroda/výchova poskytuje –a kniha se chýtila.

Brooke ji četla a udělalo na ni dojem jeho využití interdisciplinárních metod, a také skutečnost, že se Franke nezapomněl zmínit o zásluhách svých spolupracovníků. „...dostal jsem další grant, vlastně hodně štědrý, až to překvapilo i mě. S ním a s výtěžkem z poslední knihy se mohu pustit do studie, kterou jsem si vždycky přál provést.“ Pozorovala ho s rukama stále založenýma. Měl jasné, pronikavé oči. Vzpomněla si, že ho zahlédla na fakultních večírcích, ale nikdy s ním nemluvila. Málokdy se spontánně dávala s lidmi do řeči, a už vůbec ne při společenských akcích. Od útlého věku si cenila zdrženlivosti.

„Zařazuji do studie subjekty z celé země,“ vykládal právě. „Doufal jsem, že ji rozšířím na celý svět, ale to by bylo i pro mě příliš velké sousto. Budu tedy pracovat s více než třemi sty účastníky z celých Spojených států. Nečekal jsem, že jednoho najdu i tady, na vlastním dvorku.“

Subjekt... Cítila, jak se jí stáhlo hrdlo. Až dosud si myslela, že ji oslovuje jako kolegyne.

„Z veřejně přístupných materiálů vím, že nemáte ráda zmínky o svém postavení Dítěte milénia, ale...“

„Vypnout,“ přikázala Domu. Franke na obrazovce okamžitě ztuhl.

„Je mi líto,“ řekl Dům. „Tato zpráva musí být přehrána vcelku.“

„Tak to nějak obejdi a prostě tu zatracenou věc vypni.“

„Naprogramování zprávy je pro můj systém příliš složité,“ odvětil Dům.

Brooke zaklela. Ten mizera věděl, že se ho pokusí vypnout. „Jak je to dlouhé?“

„Vyslechla jste první třetinu.“ Brooke vzdychla. „Tak dobře. Pokračuj.“ Obraz se znovu rozhýbal. „...doufám, že mě neodmítnete. Jak možná víte a možná nevíte, má práce se týká lidských možností. Mám v úmyslu stavět na svém předchozím výzkumu, ale dosud mi chyběl vhodný vzorek populace. Mnoho vědců z různých výzkumných ústavů se už zabývalo studiem generací, a z jejich poznatků vyplynulo, že lidé, narození ve stejném roce, mají stejné touhy, naděje a sny. Já tomu ale nevěřím. Lidské bytosti jsou natolik rozmanité...“

„Tak už pojďme k věci,“ pobídla ho Brooke, usazená na dřevěné kuchyňské židli.

„...při svém pátrání po vhodné skupině jsem zakopl o třicet let staré články, týkající se Děti milénia, a pochopil jsem, že tato podskupina vaší generace, jedinci narození prvního ledna roku 2000, má skutečně podobný počátek.“

„Ne, to tedy nemáme,“ odporovala mu. „Tudíž jsem díky vám získal směr, jímž zaměřím svou studii. Nezpracovaná data později použiji pro pokračování svého globálního výzkumu, ale tato konkrétní studie se soustředí na faktory, které rozhodují o úspěchu či neúspěšnosti lidské bytosti...“

„Jdi do hajzlu,“ řekla Brooke a vyšla z kuchyně. Za jejími zády se Franke zarazil ve výkladu.

„Přejete si převést poslech do obývacího pokoje?“ zeptal se Dům.

„Ne. Nech ho, ať se vykecává dál. Já už to neposlouchám.“

V krbu tiše praskal oheň, víno se ohřálo na pokojovou teplotu a vydechovalo teď odlišnou vůni, přikrývky vypadaly útulně.

Klesla do nich. Franke si v kuchyni mumlal dál, a tak nařídila Domu pustit Bacha, aby ho přehlušila.

Ale její oblíbený Braniborský koncert nedokázal vymazat hlas z její paměti. Studie Děti milénia. Brooke zavřela oči. Co by si o tom asi myslela její matka?

O tři dny později seděla Brooke ve své pracovně a snažila se dát dohromady přednášku pro svou novou třídu, jejímž tématem byly dvě světové války. Wisconsinská univerzita stále věřila, že se má přednášející postavit před studenty, a to i v případě rozsáhlejších přednáškových cyklů, a ne pouze poslat text, předem připravený ke stažení. Většina profesorů považovala živé přednášky za ztracený čas, ale ona je měla docela ráda. Líbilo se jí přednášet pro velkou posluchárnu. Nyní se ale dostávala za úvodní poznámky do oblastí, s nimiž nebyla tak důvěrně obeznámena. Nevěřila v užitečnost omílání učebnic, takže teď musela oprášit své vědomosti o První světové válce. Už zapomněla, že její příčiny byly tak složité a její důsledky tak dalekosáhlé, obzvlášť v Evropě. Chvillemi zjišťovala, že se začetla a úplně se ztratila v minulosti. Její pracovna byla malá a úzká, stěží se do ní vešel pracovní stůl. Protože Brooke patřila k nováčkům, přidělili jí kancelář v Bascomově budově na vrcholu Bascomova kopce. Ta budova pamatovala veškerou historii univerzity. Její staré zdi nebyly uzpůsobeny pro instalaci moderních technologií, a tak se univerzita učitelům postarala o elegantní stůl se zabudovanou obrazovkou. Potíž byla v tom, že při rozsáhlém výzkumu, jaký Brooke prováděla právě teď, se musela dívat dolů. Často si stahovala informace na svůj palmtop nebo pracovala doma, ale když musela strávit delší dobu v této pracovně, nevalně osvětlené starými zářivkami a špinavým oknem se sítí, obvykle ji rozbolela hlava.

Teď však už byla téměř hotová. Zítra provede studenty hrůzami zákopové války k prvním krůčkům, vedoucím k zásahu Spojených států. Přednáška se ovšem bude zabývat především izolacionismem – mocnou hybnou silou obou světových válek.

Zaklepání na dveře ji vrátilo zpět do jedenadvacátého století. Netrpělivě si promnula kořen nosu. Neměla úřední hodiny. Nesnášela, když si studenti nepřečetli vývěsky. „Ano?“ zavolala. „Profesorka Crossová?“

„Ano?“

„Můžete mi věnovat chvíli času?“

Byl to mužský hlas a nezněl příliš mladě, ale mnozí z jejích studentů byli už starší.

„Moment.“ Dala od stolu pokyn k odemčení dveří. „Nemám úřední hodiny.“

Klika se pohnula, dovnitř vstoupil muž. Nebyl moc vysoký, zato štíhlý; měl postavu běžce. Až když se obrátil k ní, tiše zaúpěla.

„Profesor Franke!“

Zvedl ruku. „Je mi líto, že vás ruším...“

„To by mělo,“ řekla. „Na váš vzkaz jsem záměrně neodpověděla.“

„To mi došlo. Prosím, dejte mi pár minut.“ Potrásla hlavou. „Nemám zájem stát se vaším pokusným králíkem. Nemám čas.“

„A je to skutečně nedostatkem času? Nebo za to může fakt, že se studie týká Děti milénia?“ Upřel na ni ostrý pohled. „Obojí.“

„Mohu vám slíbit, že dostanete slušně zaplacen. Kdybyste mě laskavě vyslechla, možná byste změnila své rozhodnutí...“

„Nemám zájem, profesore Franke,“ prohlásila. „Ale vy jste pro mou studii klíčová osoba,“ namítl. „Proč? Kvůli všem těm soudům mé matky?“

„Ano,“ přiznal.

Připadalo jí, že najednou nemá dost vzduchu. Musela se vědomě přimět k dýchání. Byl to známý pocit. Znala ho odjakživa. Kdykoli někdo promluvil o Dětech milénia, pocítila to až v žaludku.

Děti milénia. Nikdo nepočítal s tím, že dojde k takovému davovému šílení, ale projevílo se to už v březnu roku 1999. Budoucí rodiče se snažili načasovat početí svého potomka jako součást soutěže o první dítě, narozené v roce 2000 – v novém tisíciletí, jak to samozvaní mudrcové chybně nazývali. Došlo k víceméně neoficiálnímu mezinárodnímu soupeření, ve Spojených státech se však jednalo o zcela vážně míněnou soutěž. Podobné závody se odehrávaly v každé vyspělé zemi, v každém městě. Vítězové měli většinou dostat hodně peněz, spoustu věcných darů, a ti nejctižádostivější rodiče s nejroztomilejšími miminky navíc obdrželi i cenné papíry.

„No to je bezva,“ pravila Brooke tak sarkasticky, jak jen dokázala, „má matka se domnívala, že jsem nebyla dostatečně využita jako dítě, a vy se to chystáte napravit!“ Narovnal se. „Tak to není.“

„Vážně? A jak to doopravdy je?“ Zalitovala těch slov, sotva je vyřkla. Právě poskytla Frankovi otevření, na které čekal. „Vybírali jsme své kandidáty velmi pečlivě,“ spustil. „Nezahrnuli jsme do studie děti, narozené náhodně prvního ledna 2000. Bereme v úvahu pouze ty, jejichž narození bylo plánováno, jejichž rodiče ohledně toho učinili veřejné prohlášení a doufali, že si z toho koláče ukrojí.“

„Úžasné,“ řekla. „Studujete děti z dysfunkčních rodin.“

„Opravdu?“

„No, pokud jste si vybral mě, tak ano.“ Vstala. „A teď bych prosila, abyste odešel.“

„Nenechala jste mě domluvit.“

„A proč bych měla?“

„Protože by vám ta studie mohla pomoci, profesorko Crossová.“

„Daří se mi celkem dobře i bez vaší pomoci.“

„Ale nikdy nemluvíte o svém postavení Dítěte milénia.“

„Jak často se vy bavíte o svém datu narození?“

„Moje narozeniny jsou nevýznamné,“ namítl. „Na rozdíl od vašich.“

Zkřížila ruce na prsou. „Odejděte.“

„Nezapomeňte, že se zabývám výzkumem lidských možností,“ naléhal. „A vy všichni máte stejný počátek. Všichni pocházíte z rodičů, kteří se upnuli na stejný cíl – narodili jste se lidem, kteří chtěli dosáhnout něčeho neobvyklého.“

„Rodičům, kteří byli chamtiví,“ řekla.

„Někteří z nich,“ přisvědčil. „A někteří chtěli dítě tak jako tak, jen si mysleli, že je dobrý nápad zúčastnit se soutěže.“

„Nechápu, proč by mělo tolik záležet na našem počátku.“ Usmál se a Brooke tlumeně zaklela. Dokud s ním mluvila, dokud mu pokládala takovéhle nepatrně zastřené otázky, potud ji měl tam, kde ji chtěl mít. Oba to dobře věděli.

„Studie jednovaječných dvojčat, vychovávaných odděleně, prováděné během uplynulých čtyřiceti let, prokázaly, že minimálně

padesát procent vloh každého jedince je patrné už při narození. Což znamená, že nezávisle na výchově máte padesátiprocentní šanci vyrůst ve šťastného dospělého, pokud jste po narození byla šťastné dítě. Zbytek pravděpodobně záleží na prostředí. Víte něco o mapování DNA?“

„Neodpověděl jste na mou otázku,“ podotkla. „Pokouším se o to. Ještě mě chvíli poslouchajte, potom mě můžete vykopnout.“

Pochopila, že se ho hned tak nezbaví, a pomalu se znovu posadila.

„Tak víte něco o mapování DNA?“ opakoval. „Trochu.“

„Dobře.“ Opřel se na židli a přitiskl si prsty na spánky. „Nikdo neobjevil gen štěstí či nespokojenosti. Nevíme, co ve stavbě organismu za to odpovídá. Víme jen, že to má něco společného s hladinami serotoninu.“

„Předjete k té části, týkající se Děti milénia,“ požádala. Znovu se usmál. „Už se tam dostávám. Má poslední kniha byla zčásti postavena na porovnávání pocitu štěstí a pocitu nespokojenosti, ale obávám se, že jde o zjednodušení. Lidské bytosti jsou příliš složité. Čím jsem starší, tím jasněji vidím spoustu ztracených možností. Někteří z nás byli vychováni k nezdaru, jiní k úspěchu. A mnozí z těch vychovaných k úspěchu, utrpěli nezdar, zatímco uspěli ti, kdo měli selhat. Je tedy zřejmé, že nezáleží jen na okolním prostředí.“

„Leda by se někdo vzbouřil proti své výchově.“ Cítila ve vlastním tónu podráždění. Takový tón už nepoužila od chvíle, kdy před pěti lety naposled hovořila se svou matkou. „To je jedna z možností,“ přikývl a rozjasnil tvář. Nejspíš její prohlášení považoval za projev zájmu. „Ovšem má práce na výzkumu lidských možností mě přivedla k pochopení jedné věci. Motivace se něčím podobá pocitu štěstí. Některé děti jsou od narození motivovány. Chodí dřív než jiné. Rychleji se učí. Lépe se přizpůsobují. Dosahují lepších výsledků od okamžiku, kdy se poprvé nadechnou.“

„Nevěřím, že naše osobnosti jsou zformovány, už když se narodíme,“ namítla. „Ani že náš osud je napsán dříve, než jsme počati.“

„To nikdo z nás,“ řekl. „Kdybychom tomu věřili, neměli bychom důvod vstát ráno z postele. Připouštíme však, že každý z nás je

obdařen určitými vlastnostmi a talenty, jimiž se liší od ostatních. Někdo má modré oči. Někdo dokáže odpálit golfový míček tak silně a přesně, že jiní si o tom mohou nechat zdát. Někteří z nás mají pořádný úder, ne?“

„Samozřejmě!“ štekla.

„Takže logicky dojdeme k závěru, že se někteří narodí s větším přidělem štěstí než jiní, a někteří zase s větší motivací. Pokud tyto těžko postižitelné věci považujeme za stejně reálné jako například hudební nadání.“

Jeho výklad zněl rozumně, ale jí se vůbec nechtělo souhlasit. Prála si, aby už vypadl z její pracovny.

„Jenže“ pokračoval, „ti, kdo jsou obdařeni největším hudebním nadáním, se nemusí objevit na jevišti v Carnegie Hall. Do hry vstupují další faktory, vlivy prostředí. Dítě, které nikdy neslyšelo hudbu, nejspíš nebude vědět, jak hudbu vytvářet, ne?“

„To nevím,“ řekla.

„Právě tak hudebně nadané dítě, vyrůstající v rodině, kde je hudba důležitá, bude naslouchat hudbě od narození, bude ji důvěrně znát, a tudíž má výhodu proti tomu, kdo nikdy neslyšel ani notu.“

Začala si poklepávat prsty.

Pohlédl na ně a naklonil se k ní. „Jak už jsem řekl ve svém vzkazu, tato studie je zaměřena na úspěch a selhání. Pokud vím, nikdy ještě nebyla na světě skupina dětí, počatých za účelem dosažení jednoho určitého cíle.“

„Takže vy,“ pokoušela se o chladný tón, „se hodláte zabývat dětmi, které jejich rodiče opustili, když se jim nepodařilo vyhrát?“

„Ano,“ přisvědčil.

Klidná jistota jeho odpovědi ji zaskočila. Rozhodil rukama, jakoby na vysvětlenou. „Rodiče nad nimi zlomili hůl. Od samého začátku. Tyhle děti jsou patrně nejryzejší částí mé studie. Byly počaty pouze a jedině s vyhlídkou na vítězství v soutěži.“

„A mě chcete proto, že jsem ten nejefektivnější nezdar v celé skupině.“ Stále mluvila chladně/i když musela sepnout ruce, aby se jí netřásl.

„Já vás nepovažuji za neúspěšnou, profesorko Crossová,“ namítl Franke. „Ve své profesi jste respektována. Máte vyhlídku definitivy na prestižní univerzitě...“

„Myslím jako Dítě milénia. Jsem něco jako veřejný neúspěch. Když se mluví o soutěži miminek, nikomu nepřijdou na mysl vítězově. Na mě si vzpomenou všichni.“ Povzdechl si. „To patří k věci. Patří to k postoji vaší matky. V určitém smyslu je ten nejposlednější rodič, přinejmenším ze všech, které známe.“ Brooke sebou trhla.

„Rád bych vás zařadil do své studie,“ řekl. „Vítězové tam budou. Bylo by fajn mít tam i vás.“

„Vy byste na té knize zbohatl a já bych byla znovu zostuzena,“ konstatovala.

„Možná,“ přitakal. „Nebo by se vám dostalo uznání.“ Měla tak ztuhlá ramena, že ji bolelo pohnout hlavou. „Uznání. Báječný výraz pro psychiatra. Když se budu cítit lépe, zachrání vás to před výčitkami svědomí, až zbohatnete.“

„Připadá mi, že jste přímo posedlá penězi,“ poznamenal. „A neměla bych?“ zeptala se. „S takovou matkou?“ Dlouho na ni upíral pohled.

Nakonec sama zakroutila hlavou. „Nejde o peníze. Já jen nechci být využívána. Ze žádného důvodu.“ Přikývl. Pak složil ruce na břicho a přivřel oči, jako by se hluboce zamyslel, a konečně promluvil: „Podívejte, věci se mají takhle. Jsem vědec. Vy jste příslušnice skupiny, která mě zajímá a která je pro můj výzkum důležitá. Kdybych se zabýval studií třicetiletých historiček s vyhlídkou na definitivu, patrně bych vás také oslovil. Nebo zaměstnaných žen, žijících ve Wisconsinu. Nebo...“

„Vážně?“ přeptala se. „Vážně byste za mnou přišel?“ Znovu kývl. „Bývá zvykem prověřit si, zda se nenajde vhodný dobrovolník pro studii přímo na univerzitě, než je zahájeno pátrání mimo ni.“

Povzdechla si. Dávalo to smysl. „Kniha o Dětech milénia se bude dobře prodávat. Všechny se dobře prodávaly. Všude vás budou žádat o rozhovor, proslavíte se.“

„Použiji sice Děti milénia,“ řekl, „ale hodlám publikovat studii o úspěchu a selhání, nikoli populárně psychologickou knihu o lidech, narozených prvního ledna.“

„Můžete to odpřisáhnout?“ zeptala se. „Potvrdím to v naší smlouvě,“ odpověděl. Zavřela oči. Ještě pořád nemohla uvěřit, že ji přece jen přemluvil.

Franke si toho zjevně nebyl vědom, protože pokračoval: „Dostanete zapláceno za vynaložený čas, uhradíme vám cestovní výdaje. Nemůžeme vám slíbit mnoho, ale rozhodně slibujeme, že vaši ochoty nezneužijeme.“

Otevřela oči. Zase měl ten naléhavý výraz, ale už ji nevyváděl z míry. Ve skutečnosti ji spíš uklidnil. Vyhovovalo jí, když věnoval té studii víc nadšení a vášně než čemukoli jinému. „Tak dobře,“ řekla. „Co budu muset udělat?“

Nejdřív musela podepsat kupu reverzů. Všechny je nejprve prošla se svým právníkem – skutečnost, že vůbec měla svého právníka, byla součástí odkazu po matce – a ten usoudil, že jsou v pořádku, dokonce liberální. Pak se jí pokusil účast ve studii rozmluvit, podle vlastního prohlášení jako přítel, který je tím znepokojen, ačkoli nikdy nebyl jejím přítelem. „Snažila jste se toho všeho zbavit. A teď se k tomu znovu vracíte? Z toho pro vás nekouká nic dobrého.“ Nebyla si jistá, co je pro ni dobré. Pokoušela se na to nemyslet. Možná bylo naopak lepší soustředit se na sebe, na všechno, co se jí stalo od okamžiku, kdy se narodila.

Nevěděla, a nevyptávala se. Konečná smlouva, kterou podepsala, obsahovala osobní dodatek – zaručovala jí přístup k vlastnímu souboru, výtisk kompletní studie, a také slib, že veškeré informace budou výhradně předmětem výzkumu úspěchu a selhání a nebudou se prodávat pod značkou Děti milénia. Její právník požádal o několik úprav, ale bylo jich velmi málo, bereme-li v úvahu, jak byl proti celému projektu zaujatý. Brooke se spokojila s ústupky, které profesor Franke učinil, včetně povolení odstoupit od smlouvy po prvních dvou měsících. První dva měsíce však byly svým způsobem vyčerpávající. Musela si v už tak zaplněném rozvrhu vyšetřit čas na kompletní lékařskou prohlídku včetně odebrání vzorků DNA. Tohle

představovalo pro jejího právníka největší kámen úrazu – aby k její DNA a její genetické anamnéze neměl přístup nikdo jiný – a skutečně donutil Franka podepsat v tom smyslu prohlášení. Odebrání vzorků bylo přes všechny ty potíže poměrně nebolestivé. Několik vlasů, trochu seškrábnuté kůže, dvě ampulky krve, a hotovo.

Nejvíce času zabraly psychologické testy. Většina z nich vyžadovala přítomnost psychiatra z výzkumného týmu, zarputilě ženy, která stěží promluvila, když Brooke vešla. Ta žena sledovala, jak Brooke řeší na počítači testy: Rorschachův, Minnesotský dotazník* (* MMPI, Minnesota Multiphasic Personality Interview – Minnesotský multifaktorový osobnostní dotazník), Tématický apercepční test a tucet dalších, jejichž názvy okamžitě zapomněla. Patřil k nim i standardní test inteligence. Potom speciální test, vyvinutý Frankovým týmem pro účely předchozího experimentu. Všechny jí připadaly jako nějaké hry a všechny do jednoho zabraly přes hodinu času.

Nejotravnější ovšem byly hodiny, strávené se sociologem, dobromyslným mužem jménem Meyer. Snažil se porovnávat její zkušenosti se životními zážitky ostatních a dávat je do souvislostí se společenskou situací v příslušné době. Kladl jí otázky a ona ho musela opravovat – cítila, že jeho znalosti moderní historie jsou dost chabé. Nakonec si postěžovala Frankovi, ten se usmál a vysvětlil jí, že její dojmy se nemusí shodovat s vnímáním badatele. Pro výzkum nebylo podstatné, co považovala za pravdivé společnost, ale co to znamenalo pro ni. Chtěla se s ním přít, ale nebyla to její studie, a tak usoudila, že do toho všeho vkládá zbytečně mnoho energie. A ke všemu měla každý týden schůzku s psychologem, který jí dával otázky, o nichž se jí vůbec nechtělo přemýšlet. Jak ovlivnila váš životní postoj skutečnost, že jste Dítětem milénia? Jaká je vaše první vzpomínka? Co si myslíte o své matce? Na první otázku Brooke nenašla odpověď. Druhá byla snadná. Pamatovala si na oslepující televizní reflektory, vytvářející světelné obdélníky, a vlastní baculaté dětské prstíky, které se na ně snaží dosáhnout, než je zachytí chladná matčina ruka. Na třetí otázku odmítla odpovědět, ale psycholog ji kladl znovu a znovu na každé schůzce. A po každé schůzce chodila Brooke domů s pláčem.

V polovině semestru naplánovala pro svou třídu test ze světových válek – v živé třídě to tak udělala poprvé. Rozhodla se však zjistit, nakolik byly její přednášky efektivní, protože se poslední dobou víc zaměřila na vlastní minulost než na historii, kterou měla vyučovat.

Její asistenti z řad absolventů si stěžovali, zvláště když se dověděli o formě testu. Obsahoval totiž jediné zadání: Napište pojednání o vlivu První světové války na Druhou, pokud existoval. Domníváte-li se, že žádný vliv neměla, zdůvodněte své tvrzení. Když se ji asistenti pokusili přemluvit, aby dala studentům obvyklý zaškrťávací test s výběráním ze dvou nebo více možností, vrhla na ně hněvivý pohled. „Nechci žádné testy, které by mohl vyplnit počítač,“ prohlásila. „Chci poctivou ručně psanou zkoušku a chci vědět, co se moji žáci naučili.“ A protože ji to skutečně zajímalo – ne kvůli námitkám asistentů – vzala si dvacet prací na oznámkování sama. Ale ještě než se do toho pustila, měla s profesorem Frankem schůzku v jeho pracovně. Sám ji k sobě pozval. Frankova pracovna se nacházela v části univerzitního areálu, kterou Brooke moc často nenavštěvovala. Cesta se vinula kolem Washburnovy observatoře na útesu nad jezerem Mendota a pokračovala hájkem mladých stromů. Na rozlehlém parkovišti stálo plno malých elektromobilů a aut s úsporným pohonem. Z parkoviště se Brooke vydala po cihlovém chodníku, který na rozdíl od ostatních ve městě postrádal hromádky tajícího sněhu, jež připomínaly dlouhou tuhou zimu. Místo sněhu ho lemovaly hlavičky narcisů a tulipánů, vyrážející z hnědé hlíny.

Dům byl postaven ve viktoriánském stylu a ve své době musel být poměrně prostorný. Jedinou viditelnou inovaci (kromě bezvadného stavu omítky a střechy) představoval vnější bezpečnostní systém a tepelné čerpadlo, umístěné blízko příjezdové cesty.

Budova očividně sloužila k ubytování zaměstnanců fakulty; nekonal se zde žádné přednášky. Otočila skleněnou kulovou klikou, která působila autenticky, a vstoupila do úzké haly. Uprostřed místnosti se vznášel malý monitor strážního systému, který se okamžitě přesunul k ní.

„Přišla jsem za profesorem Frankem,“ oznámila Brooke. „Druhé patro,“ odpověděl jí digitální hlas. „Očekává vás.“ Tiše si povzdechla

a vydala se po schodech nahoru. Až na zmíněné elektronické zařízení hala dokonale odpovídala době svého vzniku. Dokonce i na schodišti ležel místo normálního koberce staromódní běhoun, upevněný po stranách a s pozlacenými kobercovými tyčemi na každém schodu. Schodiště končilo v další dlouhé, úzké hale s elektrickými lampami, jež měly vzhledem připomínat plynové. Jen jedny dveře byly otevřené. Zaklepala na ně a vstoupila, aniž by počkala na pozvání.

Tato pracovna se od její značně lišila. Bylo to spíš apartmá s pracovní částí a přilehlým soukromým bytem. Pod oknem stála kožená pohovka se dvěma křesly, soupravu doplňovaly týkové stolky, jejichž jedinou ozdobou byly pozlacené stolní lampy.

Profesor Franke stál ve dveřích bytu a sledoval, jak si prohlíží jeho pracovnu. „Působivé,“ prohlásila.

Pokrčil rameny. „Univerzita si cení svých badatelů, obzvláště těch, kdo přispívají k jejímu věhlasu.“

To samozřejmě dobře věděla. Když publikovala svou doktorskou práci, dostalo se jí jistého ohlasu v akademických kruzích, a díky tomu dnes byla tady. Ale jen málo historiků se svým výzkumem proslaví. Pochybovala, že by se jí někdy podařilo dosáhnout tohoto druhu úspěchu. „Nechcete se posadit?“ oslovil ji Franke. Usedla do jednoho z kožených křesel. Bylo měkké a celou ji obklopilo. „Nečekala bych, že budete osobně hovořit s každým ze svých pokusných objektů a zajímat se, jestli chce pokračovat,“ začala.

„Vy nejste každý objekt.“ Posadil se proti ní. Vlasy měl nepatrně rozcuchané, jako by si je prohraboval prsty, a nad kapsičkou jeho bílé košile bylo vidět skvrnku od kávy. „A máme určitou dohodu.“ Přikývla.

„Povím vám něco z toho, co jsme se dosud dověděli,“ pokračoval. „Pochopitelně jen předběžné výsledky.“

„Ovšem.“ Její hlas zněl klidněji, než se cítila. Bušilo jí srdce. „Objevili jsme tři zajímavé věci. Zprvė. Všechny Děti milénia z naší studie chodily dřív, než odpovídá běžným normám, a také dřív mluvily. Vzhledem k tomu, že šlo většinou o prvorozené děti, je to dost nezvyklé. Prvorození obyčejně mluví později, než je běžné, protože každá jejich potřeba je ihned vyplněna. Nic je nenutí začít

mluvit co nejrychleji, a když už začnou, pak mluví rovnou v celých větách.“

„A co to znamená?“

„Zatím bych to netvrdil s jistotou, ale mohlo by to svědčit pro silnou motivaci. Která, jak se domnívám, pramení už z toho, jak motivováni byli jejich rodiče.“ Oči mu jiskřily. Jeho nadšení pro tuto práci bylo nakažlivé. Přistihla se, že se naklání dopředu jako studenti v její oblíbené třídě. „Nacházíme také jisté genetické markery v oblastech, kde jsme po nich pátrali. A zajímavé biochemické znaky, které nám umožňují ozřejmit biologické aspekty tohoto jevu.“

„Postupujete rychle,“ poznamenala.

Přikývl. „To je výhoda kvalitního týmu spolupracovníků.“ A spousty studijních objektů, pomyslela si. Nemluvě o předchozím výzkumu, na němž se dá stavět. „Také jsme zjistili, že existuje přímá korelace mezi tím, zda dítě vyhrálo či prohrálo v závodu tisíciletí, a jeho vnímáním sama sebe jako úspěšného nebo neúspěšného nezávisle na vnějších okolnostech.“ Vyschlo jí v ústech. „A to má znamenat...?“

„Nezáleží na tom, jakých úspěchů jste v životě dosáhli. Většina Děti milénia – přinejmenším z těch, které jsme vybrali do naší studie a jejichž rodiče je počali výhradně kvůli soutěži – samy sebe vnímá jako neúspěšné.“

„Včetně mě,“ řekla.

Znovu přikývl. Byl to jen naznačený, jemný pohyb.

„Proč?“ zeptala se.

„Na to téma můžeme pouze spekulovat. Přinejmenším v této chvíli.“ Neříkal jí všechno, ale koneckonců studie ještě nebyla uzavřena. Franke mírně naklonil hlavu ke straně. „Chcete přejít do druhé fáze studie?“

„Když řeknu ne, prozradíte mi, co jste objevili?“

„Tak zní naše dohoda.“ Odmlčel se a pak dodal: „Byl bych velmi rád, kdybyste pokračovala.“

Brooke se usmála. „To je vidět.“

Oplatil jí úsměv, pak sklopil oči. „Tahle poslední část se od první značně liší. Už nemusíte absolvovat jeden test za druhým.

Bude to trvat jen pár dní. Zvládnete to?“

Spadla jí část tíhy z ramen. Pár dní může ještě obětovat. „Tak dobře,“ řekla.

„Výborně.“ Pousmál se a ona se pohodlně opřela. Zřejmě měl na srdci ještě něco. „Zapíšu vás do další části. Začne až v Den obětí války. Musím vás požádat, abyste zůstala ve městě a ten víkend si pro nás rezervovala.“

Neměla žádné plány. Obvykle v Den obětí stejně zůstávala ve městě. Madison se v té době vyprázdnil, studenti odjížděli domů, a z města se rázem stalo městečko – to, které milovala.

Přikývla.

Chvilku počkal, upíraje pohled k zemi, pak jí znovu pohlédl do očí. „Ještě něco.“

Tak proto ji sem zavolal. Proto se museli setkat osobně.

„Uvažoval jsem, jestli vám matka někdy prozradila, kdo je váš otec. Naši studii by pomohlo, kdybychom znali oba rodiče.“

Brooke si propletla prsty, aby se přinutila zůstat v klidu. Tohle bylo jedno z citlivých míst v jejím životě. „Ne,“ odpověděla.

„Matka neměla tušení, kdo je můj otec. Šla prostě do spermabanky.“

Franke se zachmuřil. „Jen jsem si myslel, že vaše matka, tak puntičkářská ve všem ostatním, by ho nejspíš vypátrala.“

„To také udělala,“ přisvědčila Brooke. „Byl to fyzik, zřejmě dost známý. Jednalo se o spermabanku, která se specializovala na slavné nebo úspěšné lidi. A má matka si to zjistila.“

Tvůj otec jistě nebyl tak skvělý, jak se povídá. Jen se podívej na sebe.

Po někom to přece mít musíš.

„Znáte jméno té banky?“

„Ne.“

Franke si povzdechl. „No, takže teď zřejmě máme všechno, co se dá.“

Rozčiloval ji ten jeho nesouhlasný tón. „Jistě máte ve studii i další, kteří mají jen jednoho rodiče.“

„Máme,“ přitakal. „Je vás celá podskupina. Já jen doufal...“

„V cokoli, co doplní vaši studii,“ dokončila sarkasticky.

„Ne však za každou cenu,“ prohlásil. „V tom mi můžete důvěřovat.“

Brooke o profesoru Frankovi neslyšela skoro měsíc, a pak jí jen poslal domů vzkaz, udávající přesný čas, datum a místo, kam se má dostavit v Den obětí. Na jeho studii už vůbec nemyslela, pokud se zrovna nepodívala na kalendář. Semestr se chýlil ke konci. Test uprostřed semestru jí ukázal dvě věci: že přenesla na studenty své zaujetí tematikou dvou světových válek a že nejméně jeden z jejích asistentů má silný odpor k práci. Domluvila oběma asistentům, pohovořila si s vedoucím katedry o svých plánech pro příští semestr, a pak pokračovala v přednáškách a soustředila se na ně tak úporně, jako by byla spíš postgraduální student než profesor.

Koncem dubna psala se svou třídou konečnou zkoušku – dlouhou nemotornou záležitost, směs zaškrťovacích testů pro asistenty a dva eseje pro ni. Uvažovala o vlastním článku – něco o ozvěnách obou válek, které v současných pokoleních stále doznívají – a pokoušela se rozhodnout, jestli na něm bude přes léto pracovat nebo učit jako obvykle. ,

Poslední dubnovou sobotu bylo nezvykle vlídné počasí, kolem jedenadvaceti stupňů a bez větší vlhkosti, slibující krásné léto. Pod jejím kuchyňským oknem kvetl šerík. Vrátili se ptáci a azalky už také rozkvétaly. Právě se v garáži pokoušela vyhrabat zahradní lehátko, o němž byla přesvědčena, že tu někde musí být, když uslyšela hučení elektromobilu.

Vyšla z garáže, celá špinavá a uprášená. Na příjezdovou cestu zabočilo zelené auto a zaparkovalo vedle její staré dodávky, kterou používala na převážení těžkých věcí.

Něco ji ihned varovalo. Možná letmý pohled, snad pohyb.

Obrátil se jí žaludek, musela rychle polknout a překonat nevolnost. Mobilní telefon nechala v domě – dnes bylo příliš pěkně na to, aby toužila po spojení se světem – a garáž nikdy nepřipojila k domovnímu systému, protože to byl příliš velký výdaj.

Cizí vůz se už lehce otrásl, jak brzdil, ale ona ještě zalétla pohledem k proskleným předním dveřím a uvažovala, jestli by se to přece jen nedalo stihnout. Jenomže dvířka auta se už otevírala, a v

takové patové situaci se víc hodilo předstírat odvalu, než zjevně panikařit.

Z vozu vystoupila její matka, štíhlá žena v modrých džínsech a světle růžovém letním svetříku, který se hodil k jejím stříbro-zlatým vlasům. Barvu měly novou, a přitom působila trvalým dojmem. Zřejmě se matka konečně rozhodla a vybrala si tu svou. Vzala si zlaté náramky a náhrdelník, ale náušnice neměla.

„Máš soudem zakázáno přibližovat se ke mně,“ řekla Brooke a úporně se snažila, aby to znělo vyrovnaně. „Nemáš tady co dělat.“

„Já nejsem ta, která ho porušila.“ Matčin hlas byl klidný a svůdný. Hlas pro soudní síň. Ta melodická vřelost jí vyhrála nejednu při. Nikdy nepůsobila hlučně, pouze budila dojem jistoty.

„Jsem si zatraceně jistá, že o setkání s tebou nestojím,“ prohlásila Brooke.

„Ne? Tak proto mě oslovila tvá univerzita?“

Brooke bušilo srdce tak silně, až se obávala, že to matka uslyší.

„Kdo tě kontaktoval?“

„Nějaký profesor Franke, kvůli jakési studii. Něco se vzorky DNA. Mohla bych je poslat prostřednictvím svého lékaře, ale jistě víš, že bych tak delikátní záležitost nikomu nesvěřila.“

Ten hajzl. Brooke netušila, že se o něco takového pokusí.

Nevzpomínala si, že by se o tom někdy zmínil, ani že by to bylo uvedeno ve formuláři.

„S tím nemám nic společného,“ bránila se.

„Zdá se, že se účastníš nějaké studie. Mně tedy připadá, že s tím něco společného máš,“ namítla matka.

„Nic takového, co by ti dovolovalo porušit soudní zákaz,“ řekla Brooke. „Přeju si, aby ses držela ode mě dál.“

„To je přece hloupost.“ Matka udělala další krok dopředu.

„Měly bychom to probrat, Brooke. Jako dospělé. Jsem tvá matka...“

„Za to já ale nemůžu,“ vyštěkla Brooke. Znovu zalétla pohledem ke dveřím.

„Soudní zákazy jsou pro lidi, kteří tě ohrožují na životě. Já jsem ti nikdy neublížila, Brooke.“

„Jistý soudce s tebou ale nesouhlasil, matko.“

„Protože ses chovala tak hystericky,“ řekla její matka. „Vždyť jsme si spolu docela užily, ty a já.“

Brooke cítila, jak se jí vytrácí z obličeje barva. „Jak to myslíš, matko? Rodina, která se navzájem soudí, zůstává pospolu?“

„Brooke, přece nás ošidili o něco, co nám po právu náleželo. My...“

„Nikde v pravidlech soutěže nebylo napsáno, že se dítě musí narodit přirozenou cestou. Tys to nepochopila, matko. Nebo ses možná snažila být dokonalejší než kdokoli jiný. A jestli jsem byla první vaginální porod v novém tisíciletí, tak co? Už je to třicet let. Nech to být.“

„První dítě dostalo v cenných papírech tolik, že to zaplatilo vysokoškolské vzdělání a umožnilo založit světenecký fond...“

„A tys vydala na soudní poplatky tolik, že bys za ty peníze mohla udělat totéž.“ Brooke si třela paže rukama. Den se najednou ochladil.

„Ne, zlato,“ pravila matka shovívavým tónem, který Brooke tak nesnášela. „Já se o svůj případ starala sama. Žádné poplatky nebyly.“

Bylo to jako házení hrachu na stěnu. „Dala jsem opravdu, opravdu naprosto jasně najevo, že tě už nikdy nechci vidět,“ řekla Brooke. „Tak proč mě pořád pronásleduješ? Vždyť mě ani nemáš ráda.“

„Jistěže tě mám ráda, Brooke. Jsi přece moje dcera.“

„Já tebe ale ráda nemám.“

„Jsme z jedné krve,“ namítla matka měkce. „Máme tady být jedna pro druhou. Dlužíme si to.“

„Možná sis na to měla vzpomenout, dokud jsem byla malá. Byla jsem dítě, matko, žádná trofej. Tys ve mně viděla jen prostředek k dosažení cíle, a teď si myslíš, že tě o to ošidili. Někdy z toho obviňuješ mě – byla jsem příliš velká, nerodila jsem se dost rychle, připravila jsem ti zklamání – jindy obviňuješ organizátory soutěže, že nevyloučili ty ‚umělé metody‘ porodu, ale nikdy, ani jednou, jsi neobvinila sebe. Z ničeho.“

„Brooke,“ vydechla matka a udělala další krok dopředu. Brooke zvedla ruku. „Napadlo tě vůbec někdy, že jsme tu výhru zmeškaly tvou vinou? Možná jsi měla víc tlačit. Měla sis nechat udělat císařský řez. Nebo jsi nikdy neměla otěhotnět.“

„Brooke!“

„Vůbec jsi nebyla na rodičovství připravená. Právě tak to zhodnotil soudce. Máš pravdu – nikdy jsi mě neuhodila. Nebylo to potřeba. Od okamžiku, kdy jsem byla schopná vnímat sluchem, jsi mi pořád opakovala, jak jsem bezcenná. Všechn hněv na svou prohru sis vylévala na mně. Protože do chvíle, kdy jsem se narodila, jsi nikdy neprohrála.“ Její matka lehce potřásla hlavou. „Nikdy jsem to tak nemyslela. Když jsem to řekla, měla jsem na mysli...“

„Vidíš to? Umiš si skvěle připisovat zásluhy za to, co se podařilo, ale nedokážeš vzít na sebe nic, co nedopadlo dobře.“

„Pořád nechápu, proč se na mě tolik zlobíš,“ prohlásila matka. Tentokrát byla řada na Brooke, aby udělala krok dopředu. „Ne? Nepamatuješ si na ten poslední úřední dopis? Ten, který je ocitován v mém soudním příkazu?“

„Nikdy jsi nedokázala vidět rozdíl mezi argumenty pro soud a skutečnými událostmi.“

„Soudce byl očividně ve věci argumentace při soudním sporu právě tak nechápvavý jako já, matko.“ Brooke se roztrásla. „Rozuměl tomu tak, jak jsi to řekla. Žes mě přivedla na svět

jedině kvůli výhře v soutěži, a správně by se teď o mě měl postarat stát, ne ty.“

„To byla jen soudní pře, Brooke. Musela jsem uvést nějaké důvody.“

„Ty si to možná umíš takhle ospravedlnit, ale já ne. Poznám pravdu, když ji slyším. A zbytek světa také.“ Brook těžce polkla. Hrdlo měla tak stažené, že ji to zabořelo. „A teď odtud zmiz.“

„Brooke, já...“

„Myslím to vážně, matko. Jinak zavolám policii.“

„Mám jim tedy vyhovět s tou záležitostí s DNA?“

„Ani za mák mi nesejde na tom, co uděláš, jen když tě už nikdy neuvidím.“

Její matka si povzddechla. „Jiné děti svým rodičům obvykle prominou chyby, které udělali v jejich výchově.“

„Copak tvůj postoj byl chyba? Změnila ses? Nebo se pořád ještě někde soudíš? Pořád ještě se pokoušíš vydělat na snu, starém třicet let?“

Matka zakroutila hlavou a vykročila zpátky k autu. Tohle její držení těla Brooke dobře znala. Mělo znamenat, že dcera se chová nerozumně. S tou Brooke se prostě nedá domluvit. Brooke je prostě přítěž.

„Jednoho dne,“ pravila matka, „budeš litovat, jak ses ke mně chovala.“

„Proč?“ zeptala se Brooke. „Nezdá se, že bys ty litovala, jak ses chovala ke mně.“

„Ach, já toho lituji, Brooke. Kdybych jen mohla tušit, že proto vůči mně tak zahořkneš, nikdy bych s tebou o našich problémech nemluvila. Zvládla bych všechno sama.“ Brooke sevřela pěst a znovu ji rozevřela. Přiměla se zhluboka nadechnout a místo toho, aby matce připomněla, že už to udělala zase – obvinila. Brooke – řekla: „Jdu volat policii,“ a zamířila do domu.

„To není třeba,“ zavolala její matka. „Už odcházím. Jen je mi líto...“ Zbytek její věty zůstal za sítí domovních dveří.

O hodinu později se Brooke octla za dveřmi Frankovy pracovny. Ignorovala strážní monitor, který se vznášel před ní a mektal něco o tom, že nemá domluvenou schůzku a že není v budově vítána. Byl to jen pitomý stroj; když se zeptala, jestli je profesor Franke přítomen, odpověděl, že je. Dobrá sekretářka by jí zalhala. Systém zjevně Franka upozornil, protože stál ve dveřích, čekal na ni a na tváři měl úsměv, i když jeho pohled byl ostražitý. „Je všechno v pořádku, profesorko Crossová?“

„Nikdy jsem vám nedala svolení kontaktovat mou matku,“ vyhrkla, jakmile vyběhla po schodech k němu. „Vaši matku?“

„Dnes přišla ke mně domů a prohlašovala, že jsem porušila soudní příkaz. Tvrdila, že jste ji požádal o vzorky DNA.“

„Pojďte dál,“ vyzval ji.

Brooke prošla kolem něj a zaslechla, jak zavírá dveře. „Kontaktovali jsme ji stejně jako ostatní rodiče, kvůli vzorkům DNA. Otevřeně jsme přiznali, že je potřebujeme jako součást studie a že mají právo odmítnout. V žádném případě jsme vaši matku nežádali, aby sem přišla, ani jsme netvrdili, že jste nás o to požádala.“

„Jenže ona prohlašuje, že to byla moje iniciativa, a věděla, že se účastním vaší studie.“

„Ovšem,“ připustil. „Jeden z formulářů, které jste podepsala, nám dává svolení k prozkoumání vašeho rodokmenu. To zahrnuje rodiče a v případě potřeby žijící příbuzné. Váš právník proti tomu nic nenamítal.“

Její právník byl schopný, ale zase ne tolik. Pravděpodobně nevěděl, co přesně ty formulace obnáší.

„Žádám, abyste jí poslal dopis, ať už prostřednictvím právního zástupce nebo univerzitní rady, ve kterém potvrdíte, že jsem vás žádným způsobem nepožádala, abyste s ní navázal spojení, a že jste to udělal o vlastní vůli.“

„Přejete si, abych se omluvil?“ zeptal se.

„Mně nebo jí?“

Ostře se nadechl. Poprvé za celou dobu si všimla, že ho vyvedla z míry.

„Myslel jsem jí,“ řekl. „Ale nejspíš dlužím omluvu i vám.“

Brooke na něj chvíli zírala. Tohle jí ještě nikdy nikdo neřekl.

„Podívejte,“ pokračoval, protože zřejmě nepochopil její mlčení.

„Měl jsem si to lépe promyslet. Vaše matka prohlásila, že by takové důvěrné informace nikdy neposlala lidem, které nezná.

Považoval jsem to za odmítnutí.“

„U kohokoli jiného by to znamenalo odmítnutí,“ vysvětlila mu. „Ale ne u mé matky.“

„Je to zajímavá žena.“

„Navenek jistě,“ přisvědčila Brooke.

Přikývl, jako by jí mohl rozumět. „Ještě pro upřesnění. Opravdu jsem vám nechtěl způsobit nepříjemnosti. Mrzí mě, že jsem vás včas nevaroval.“

„To je v pořádku,“ řekla. „Jen ať už se to nikdy nestane.“

Kromě toho, že si přečetla kopii oficiálního dopisu, který Franke poslal její matce, si Brooke na studii ani nevzpomněla až do víkendu, kdy se slavil Den obětí. Semestr skončil. Většina jejich studentů úspěšně zodpověděla otázku z její závěrečného testu: Vysvětlete, jak První světová válka ovlivnila Druhou. Jeden ze studentů dokonce

nazval První světovou válku matkou té druhé. Ten obrat Brooke zarazil, otřásla se, když si ho přečetla, a zadoufala, že ne každá zrůdná matka musí zplodit stejně zrůdné dítě.

Profesor Franke jí poslal oficiální instrukce, týkající se víkendu. Žádal ji, aby si rezervovala čas od pátečního odpoledne do pozdního pondělního večera. Měla se hlásit Na divadle, což byla restaurace a bar v západní části města. Restauraci Na divadle už kdysi navštívila. Šlo o nový podnik, který vznikl úpravou kina se čtyřmi promítacími sály. Restaurace byla uprostřed a po stranách se nacházely obrovské společenské místnosti. Stavitelé počítali s tím, že budou sloužit shromážděním menších organizací, které by nezaplňily velké konferenční sály. Bylo tu všechno, co je potřeba – prostorná restaurace, bar, místo pro prezentace i semináře či neformální setkání. V budově se nalézaly tři malé restaurace, které vznikly z původních promítacích kabin – vešlo se do nich stěží dvacet lidí. V jednom z menších sálků se dokonce jednou za měsíc hrálo divadlo.

Do této části města už díky referendu Zelených před třemi lety nesměla osobní auta. Kdosi se tehdy pokoušel získat výjimku pro elektrická vozidla, ale nepodařilo se to, protože podle dopravních strážníků by se taková věc dala těžko kontrolovat. Místo toho přidali několik zastávek trolejbusu a nějaký šikovný podnikatel dal vybudovat podzemní tunely, spojující místní obchody a další stavby. Brooke znala dost lidí, kteří v zimě nejraději nakupovali tady; v podchodech byli chráněni před venkovním mrazem. Ji ovšem nutnost cestovat trolejbusem rozčilovala. Dala by přednost vlastnímu autu, aby se nemusela ohlížet na jízdní řád.

Od zastávky trolejbusu vedle renovovaného obchodního střediska šla pěšky až k restauraci Na divadle. Zvenčí budova stále vypadala jako kino; měla zvýšenou střechu a tvarem připomínala skladiště. Teprve při pohledu zblízka bylo zřejmé, že prodělala kompletní vnitřní přestavbu, až po kouřová skla v oknech, nahrazující původní čírá.

Vývěska na hlavním vchodu oznamovala, že restaurace Na divadle je uzavřena kvůli soukromé akci. Přesto se dotkla dveří – věděla, že jde o tu její akci – a skener ji ihned rozpoznal. Vítejte, Brooke Crossová. Račte vstoupit.

Lehce se otrásla, když si uvědomila, že Franke nechal skener naprogramovat, aby rozeznal buďto otisky jejích prstů, jimiž se dotkne vnější strany dveří, nebo přímo její DNA. Na okamžik si připadala podobně jako matka, kterou znepokojovalo, že o ní má Franke příliš mnoho informací. Dveře se s klapnutím otevřely a vpustily ji dovnitř. Okamžitě k ní přistoupila malá tmavovlasá žena, kterou ještě nikdy neviděla.

„Vítám vás, profesorko Crossová.“

„Díky,“ řekla Brooke.

„Než začneme, seznámím vás s několika pravidly,“ sdělila jí žena. „Toto je naposled, kdy používáme jména. Žádáme vás, abyste od této chvíle své jméno nikomu neprozrazovala, ačkoli jinak můžete o sobě říkat, co je vám libo. Budete se představovat jedinečným číslem.“

Podala jí nalepovací visačku s černě natištěnými výraznými číslicemi 333.

„A co dál?“ zeptala se Brooke.

„Vyčkejte, až profesor Franke přednese své oznámení. Mimochodem, máte jít do sálu Indiana Jonese.“

„Díky,“ opakovala Brooke. Přilípla si kartičku na svou bílou halenku a vykročila halou. Všechny salónky nesly jména slavných filmových postav, a tomu také odpovídala výzdoba všech místností s výjimkou restaurací: filmové plakáty na stěnách, tlumené nazlátlé osvětlení, tenký světlemodrý koberec. Nábytek se dal přestavět podle potřeby. V salónku Indiana Jonese už jednou byla na fakultní oslavě, pořádané na počest jakéhosi významného profesora z Pekingu, ale pochybovala, že by ta místnost dnes vypadala stejně.

Dvojitě dveře byly dokořán a zevnitř slyšela šum tiché rozmluvy. Zůstala stát u dveří a obhlédla si místnost. Všechna světla svítila – žádné tlumené nazlátlé osvětlení, tohle se vyrovnalo dennímu světlu a všem bylo dobře vidět do tváří. Jonesův salónek patřil k největším, patrně šlo o jediný sál, kterému ponechali původní rozměry. Byl zhruba z poloviny zaplněn.

Podél stěn stály stoly s rozmanitým jídlem a nápoji na malých talířcích; stříbrné nádoby a příbory se leskly. Lidé postávali ve skupinkách. Brooke nikde neviděla židle ani jiný nábytek a bylo jí

jasné, že to je záměr. U každé skupinky se vznášely malé obslužné podnosy. Jakmile na některý z nich někdo postavil prázdnou sklenku, podnos okamžitě zmizel v otvoru ve stěně a nahradil ho jiný.

Na těch skupinkách ji něco zneklidňovalo, ale nebylo to tím, že zde chyběly židle, ani tím, že tu nikoho neznala. Chvíli se rozhlížela a pokoušela se tomu přijít na kloub. Ti lidé si vůbec nebyli podobní; našli se tu tlustí i hubení, vysocí i malí. Někteří měli dlouhé vlasy a plnovousy, jiní byli vyholení, někdo měl vlasy obarvené. Byli tu běloši, černoši, Asiaté a Hispánci, a také míšenci, které by nedokázala přiřadit k žádné určité etnické skupině. Vlastně jí připadali až neskutečně rozdílní – ale nikdo z nich nebyl starý a nikdo nezletilý. Neměli vrásky, až na ty drobné, od smíchu, u očí, žádný však nevypadal na méně než dvacet.

Všichni tu byli přibližně stejného věku. Mohla by se vsadit, že opravdu byli stejného věku – přesně tak staří jako ona. Šlo o setkání účastníků Frankovy studie, narozených prvního ledna 2000. Bylo jim všem třicet let a sto čtyřicet sedm dní. Zachvěla se. Není divu, že si Franke s touto druhou částí studie dělал starosti. Většina podobných studií neumožňuje účastníkům, aby se navzájem poznali. Zajímalo by ji, do kterého vědního oboru teď Franke fušuje a čeho tím chce dosáhnout. Vedle ní, těsně přede dveřmi, se zastavil nějaký muž. Měl na sobě denimovou košili, texaskou kravatu a přiléhavé modré džínsy. Dlouhé světlé vlasy – přirozeně vybledlé od slunce – mu sahaly přes límec košile. Byl opálený – to viděla za celý život jen párkrát – a jeho kůže se podobala leštěnému zlatu. Na visačce měl písmena DKGHY.

„Ahoj,“ řekl. Měl hluboký hlas a mluvil s lehkým jižanským přízvukem. „Neměli bychom jít dovnitř?“

„Právě jsem k tomu sbírala odvahu,“ odpověděla. Usmál se. „Připadá mi, jako by mi se jménem sebrali i všechny zbraně. Nemám tušení, jestli bych měl říkat: ‚nazdar, já jsem DKG... a ta zatracená ostatní písmena‘? Nebo radši neříkat vůbec nic?“

„No, mně by se nelíbilo, kdyby mě oslovovali 333.“

„Ani se vám nedivím.“ Zazubil se. „Co kdybych vám říkal Tri, a vy mně třeba... Kruci, já nevím...“

„Třeba De,“ navrhla. „Mohla bych vám říkat De.“

„Těší mě, Tri,“ pravil vážně a podával jí ruku.

Stiskla ji. Měl teplé prsty. „Mě také těší, De.“

„Odkud jste sem přijela?“

„Jsem přímo odtud,“ odpověděla.

„Děláte si legraci? Žádné cestovní výdaje?“

„Ani za hotel.“

Znovu se zazubil. „Někdy jsou pokoje v hotelu docela fajn, zvlášť když je nevidáte zevnitř moc často.“

„To si umím představit.“ Usmívala se na něj. Díky němu jí všechno připadalo snazší, než čekala. „A odkud pocházíte vy?“

„Původně z Galvestonu. Ale teď už žiju dlouho v Louisianě.“

„V New Orleansu?“

„Těsně u něj.“

„To už je pořádné město.“

„Ano, ale místa jako tohle tam nemáme.“ Rozhlédl se. „Chcete dovnitř?“

„Teď už ano,“ řekla.

Vešli bok po boku, jako by byli pár, který strávil společně většinu života. Žádný z nich se nedíval po jídle, De jen sebral ze stolu dvě láhve perlivé vody a jednu jí podal. Hned si ji otevřela; byla ráda, že má něco v ruce.

Do dveří vstoupilo ještě několik lidí. Brooke a De postoupili dál do sálu. Kolem nich proplouvaly útržky rozhovorů: „...nikdy se z toho úplně nedostal...“

„...posledních pět let pracuji jako zubní hygienik...“

„...otec chtěl s námi odjet ze země, ale...“ Pak se ozval tichý kovový zvuk, konverzace utichla. V přední části místnosti, tam, kde původně bývalo promítací plátno, stál Franke. Bylo na něj dobře vidět, protože podlaha se nepatrně svažovala. Franke zvedl ruce a okamžitě nastalo úplné ticho.

„Děkuji vám všem, že jste se sem dostavili.“ Nějaké zařízení jeho hlas zesilovalo, takže Brooke připadalo, jako by mluvil těsně vedle ní, ne o polovinu místnosti dál. „Váš dnešní úkol je snadný. Nechceme, abyste prozrazovali svá jména, jinak ale můžete hovořit o čemkoli. Později dostanete v restauracích jídlo – na dveřích budou vyvěšeny seznamy se značkami, které máte na visačkách – a potom

se můžete přesunout do baru. Žádáme jen, aby nikdo neodcházel před půlnocí a abyste se sem všichni vrátili zítra v poledne, kdy bude zahájena druhá fáze.“

„A to znamená?“ ozval se kdosi. „To znamená,“ usmál se Franke, „dobře se bavte.“

„Mně se to zrovna moc nelíbí, Tri,“ řekl De. „Ani mně,“ přisvědčila Brooke. „Nemůže to být takhle jednoduché.“

„Nevěřím, že to bude jednoduché.“

Vzdychla. „No, když už jsme se upsali, tak si to aspoň užijeme.“ Vrhla na ni kosý pohled, oči mu zasvítily jasnou modří. „Chcete mi pro dnešek dělat společnost, má drahá?“

„Vždycky je milé mít vedle sebe přítele,“ odpověděla, překvapena, jak snadno se jí s ním flirtuje. Nikdy nezkoušela s nikým flirtovat.

„To je ono.“ Nabídl jí rámě. „Tak teď vyzkoušíme, kdo z těch roztomilých lidí tady kolem se s námi rád pobaví.“

„Vmísíme se?“ přeptala se a vložila mu ruku do ohbí paže. „Myslím, že přesně to se od nás očekává.“ Zamračil se. „Bůh ví, jestli se to všechno neobráti proti nám, než tenhle víkend skončí.“

Toho večera se však nic takového nestalo. Brooke snědla skvělý oběd v jedné z malých restaurací. U stolu jí dělal společnost De, jedna žena z Bostonu a dva muži z Kalifornie. Povídali si o životě a o svých povoláních, ale jen zlehka se v hovoru dotkli té jediné věci, kterou měli společnou. Vlastně na to téma narazili jen jednou, když se o tom De zmínil při dezertu. „Co vás vůbec přimělo upsat se téhle hlouposti?“ nadhodil. „Prachy,“ odpověděl muž z Los Gatos. Byl štíhlý, téměř vychrtlý, s tmavýma očima a řádnoucími vlasy. Límeček u košile měl opraný a manžety se mu začínaly třepit. „Napadlo mě, že si lehce přivydělám pár dolarů. Nepočítal jsem se všemi těmi testy.“

„To ani já,“ ozvala se žena z Bostonu. Byla vysoká, měla široká ramena a svalnaté paže. Během předchozího rozhovoru se zmínila, že hrávala profesionálně košíkovou, ale pak ji vyřadilo zranění kolena. „Tolik testů jsem nedělala, co jsem vyšla ze školy.“

Muž ze Santa Barbary k tomu neřekl nic, což Brooke překvapilo. Byl malý a podsaditý a projevil se jako okouzlující společník, přestože na to na první pohled nevypadal. Při obědě toho namluvil nejvíc ze všech – doslova je zasypal historkami o svých různých zaměstnáních a o svých dvou dětech. „Co vy, Tri?“ zeptal se De.

„Nedělala bych to, kdybych nepracovala na téže univerzitě,“ řekla a uvědomila si, že je to pravda. Jinak by totiž profesor Franke neměl čas přesvědčovat ji a ona by ho bez velkého přemýšlení odmítla.

„Zato já,“ pravil De, „po tom přímo skočil. Nikdy předtím mě nikdo o nic takového nepožádal. Přišlo mi, jako bych byl najednou důležitý, chápete? Pro vlastní dobrý pocit.“

„Tomu přece sám nevěříte,“ prohlásil muž ze Santa Barbary. „Když vy tomu nevěříte,“ ozval se chlapík z Los Gatos, „tak proč jste to podepsal?“

„Let zdarma do Madisonu, prázdninového ráje,“ prohlásil Santa Barbara a všichni se rozesmáli. Ale na otázku neodpověděl.

Když se Brooke vrátila domů, sedla si na verandu a dívala se na hvězdy. Byla teplá noc. Slyšela cvrčky a připadalo jí, že jim z nedalekého příkopu odpovídají žáby.

Ten večer proběhl tak lehce, až ji to rozladilo. Stejně jako ostatní by ráda věděla, co vlastně Franke hledá. Celá studie až dosud působila zcela cíleně, a teď najednou jen volná zábava. Večeře byla příjemná. Popíjení s jinou skupinkou účastníků také. Ale při debatách nedošli dál než k anekdotám a probírání nedávných událostí. Nikdo nemluvil o studii ani o své minulosti. Po večeři se jí De ztratil, takže se seznámila s několika dalšími lidmi: s ženou z Chicaga, dvojčaty z Akronu a třemi přáteli ze Salt Lake City. Bavila se dobře a poznala pár lidí, s nimiž si měla co říci – historika, dva nadšence, kteří se historií zabývali amatérsky, a knihovníka, který znal ode všeho kousek. De se k ní připojil až později večer a doprovodil ji k zastávce trolejbusu. Opřel se o přístřešek u zastávky a usmál se na ni. Už dlouho nepotkala tak přitažlivého muže. Určitě ne od školních dob.

„Pozval bych vás k sobě do hotelu,“ řekl, „jenomže se nemůžu zbavit pocitu, že cokoli, co během víkendu uděláme, ať už uvnitř té budovy nebo mimo ni, těm vědátorům poslouží jako krmení.“

Pousmála se. Měla přesně tentýž pocit. „Ale stejně,“ pokračoval, „něco udělat musím.“ Sklonil se a políbil ji. Na okamžik strnula; skoro deset let ji nikdo nepolíbil. Postupně se ale uvolnila a vložila se do toho, objala ho rukama kolem šíje a polibek mu vracela a nechtělo se jí přestat, ani když se po chvíli odtáhl.

„Hmm,“ zamumlal. Měl zavřené oči a teď je pomalu otevřel. „Mám dojem, že to by vědátorům mohlo pro potěšení stačit, ne?“

Málem odpověděla, že ne, ale ovládla se. Rozhodně by se o svém sexuálním životě nechtěla dočíst ve Frankově příští knize.

Objevil se trolejbus a tiše se k nim blížil. „Uvidíme se zítra?“ zeptala se.

„Na to se spolehněte,“ řekl De. A v jeho slovech byl opravdu slib, i když Brooke si nebyla jistá, jestli ho chce slyšet. Schoulila se na zahradním lehátku s přitáženými koleny a ovinula si je pažemi. Jedna její část si přála, aby tu byl s ní, jiná část byla ráda, že tu není. Nikdy do svého domu nikoho nepozvala. Nechtěla se o něj dělit. V životě si užila různého vměšování až moc, proto se rozhodla pro preventivní opatření. Ale dnes mnoho nechybělo, a pozvala by sem muže, kterého vlastně neznala. Možná De ve skutečnosti nebyl Dítě milénia. Možná k nim část ze skupiny nepatřila. Třeba právě tohle znamenala ta čísla a písmena na visačkách. Strávila notný kus večera tím, že na ně civěla a bádala nad nimi. Zdálo se, že oboje bylo generováno náhodně, ale to přece není možné. Ty symboly musely dávat nějaký smysl.

Potřásla hlavou a položila si tváře na kolena. Brala to prostě příliš vážně, tak jako vždycky všechno. Beztak to už brzy skončí. Bude mít nějaké útržky informací, které předtím neměla, založí si je do jakéhosi pomyslného souboru v hlavě a nikdy už se k nim nevrátí.

Ta představa ji kdovíproč rozesmutnila. Noc se začala ochlazovat. Vstala, protáhla se a šla do postele.

Druhého dne dopoledne se sešli v jiné místnosti – v Rosině salónku – pojmenované podle hrdinky filmu Titanic. Brooke doufala,

že to jméno není špatné znamení. Podél stěn leželo na stolech různé pečivo, měli kávu a všechny možné druhy džusů, spoustu čerstvého ovoce, ale opět zde nebyly žádné židle. Brooke ještě od včerejška bolely nohy –když přednášela, obvykle přitom stála, ale ne celé dlouhé hodiny – a doufala, že si ještě během dne bude moci sednout. Znovu dorazila téměř pozdě a musela si pospíšet, protože právě zavírali dveře. V místnosti bylo vyvětráno, ale vznášela se tu vůně kávy a náznak potu. Znovu se tu shromáždila celá společnost, teď už většinou povědomé tváře, i ty, které patřily lidem, s nimiž včera nemluvila. Když vešla, několik lidí v zadní části místnosti se na ni usmálo, někteří jí pokývli na pozdrav. Zdálo se, jako by je sblížila prostá skutečnost, že spolu strávili jeden večer. Jeden večer a příslib dlouhého víkendu. Zachvěla se. Klimatizace byla nastavená na plný výkon a v místnosti bylo chladno. V průběhu dne se to tu vyhřeje; to zaručovalo už samo množství přítomných. Brooke ale stejně uvažovala, jestli je v šedivé halence a khaki kalhotách dost teple oblečená. „Je zvláštní, jak tahle místa vypadají pořád stejně, ať je noc nebo den.“

Otočila se. De stál půl kroku od ní, dlouhé vlasy mu volně visely do obličeje. Stále měl na sobě džínsy a ty luxusní boty, ale místo denimové košile a texaské kravaty si oblékl nenápadnou bílou košili s rozhalenkou, která zdůrazňovala jeho opálení. Z nějakého důvodu jí připadalo, že se takhle cítí pohodlněji. Vybral si snad předchozí oblečení, aby se odlišoval, nebo se snažil držet si od ostatních odstup? Nejspíš se to nikdy nedoví.

„Ale lidé dnes vypadají jinak,“ poznamenala. „Jen trochu.“
Usmál se na ni. „Sluší vám to.“

„A vy se mnou flirtujete.“

Pokrčil rameny. „Vždycky jsem byl pro rozumné využívání času.“

Vrátila mu úsměv. V davu to tiše zašumělo, ohlédla se. Franke vystoupil na pódium. Vypadal na něm velmi malý. Vedle něj se postavilo několik jeho asistentů. „Teď to přijde,“ ozval se De. „Co?“

„Něco, co tenhle večírek ukončí.“ Také na Franka upíral zrak, v modrých očích ostražitý výraz. „Mám tisíc chutí utéct odtud. Nechcete se přidat?“

„A co bychom pak dělali?“

„Nevím. Co takhle exkurze po městě?“ Znělo to jako dobrý nápad. Jenže, jak už řekla včera, upsala se tomuhle experimentu, a nechtěla porušit své závazky. A kromě toho, jak si sama připouštěla, byla zvědavá. Skousla si dolní ret a snažila se najít vhodnou odpověď. Nebylo to však potřeba. De si povzdechla. „Ne, asi ne.“

Ticho v místnosti narůstalo. Franke si je obhlížel a pohupoval se přitom na patách. Kdyby měla Brooke hádat, řekla by, že je dost nervózní.

„Tak dobře,“ promluvil. „Mám pro vás několik oznámení. Zaprvé, oběd bude v jednu, v hlavní restauraci. Večeře v sedm, tamtéž. Předem není určen žádný zasedací pořádek. Za druhé, až skončím, můžete si navzájem prozradit svá jména. Tajností už bylo dost.“

Odmlčel se, a tentokrát už to Brooke pocítila také, ten strach, který spatřila v Deových očích.

„A konečně... Všichni, kdo mají na svých visačkách písmena, přejdou na pravou stranu sálu, ti s čísly na levou.“ Lidé zůstali chvíli stát, rozhlíželi se, jako by čekali, kdo vyrazí první. De položil Brooke ruku na rameno. „Z toho nic nebude,“ řekl. Přešel jí prstem po klíční kosti a vykročil. „Tak jen do toho, přátelé,“ povzbudil je Franke. „Není to nic těžkého. Písmena doprava. Čísla doleva.“ Brooke ještě cítila Deovu ruku na kůži. Pohlédla jeho směrem. Jeho plavá hlava vyčnívala nad skupinku označenou písmeny, která se shromáždila u stolku s pečivem až u pravé stěny. Zhluboka se nadechla a vykročila doleva.

Číslo utvořila hlouček také poblíž pečiva, ale nalevo. Zajímalo by ji, co z toho Frankovi badatelé vyvodí. Byl tu muž z Los Gatos, jeho ruka právě váhala mezi skořicovou roládou a koblihami, jako by se nemohl rozhodnout. Ve stejné skupině se octla dvojčata z Akronu a žena z Bostonu. Brooke se připojila k nim. „Co si o tomhle myslíte?“ zeptala se Brooke. „Zřejmě to je metoda k rozpoznávání objektů, které probíhají bludištěm.“

Brooke poznala ten hlas. Ohlédla se a spatřila muže ze Santa Barbary. Pokrčil rameny a usmál se na ní. Vybrala si koblihu a snědla ji, pak si nalila šálek čaje. Čekala, až se místnost uklidní.

Konečně si všichni našli místo. Uprostřed zůstal prázdný kus koberce, prostor tak široký, že jí připadal jako oceán. „Výborně,“ pronesl Franke. „Teď vám prozradím, co znamenají vaše visačky.“

Ozvalo se tiché mumlání, jak obě skupiny vstřebávaly jeho sdělení. Brooke stála mezi ženou z Bostonu a muži ze Santa Barbary a Los Gatos. Její společnost ze včerejšího oběda, ale bez Dea. „Ti s písmeny jsou skutečné Děti milénia.“ Brooke cítila, jak se jí kdesi v hrdle tvoří námitka. Narodila se přece prvního ledna 2000. Byla Dítětem milénia. „Oficiálně to uznal váš stát, kraj či město. Vaši rodiče dostali peněžité odměny, byli v novinách... A vy s čísly.“

„My jsme ti zasraný smolaři,“ zamumlal muž z Los Gatos. „...jste se narodili těsně po půlnoci prvního ledna, ale příliš pozdě na to, abyste získali nějakou cenu. Jste tady, protože vašim rodičům se také dostalo publicity nebo poskytovali rozhovory ještě předtím, než jste se narodili, a prohlašovali, že důvodem těhotenství nebylo prosté početí dítěte, ale výhradně dítěte, které by se narodilo v prvních vteřinách prvního ledna 2000. Byli jste počati, abyste se stali Děťmi milénia, ale neuspěli jste v získání toho titulu.“ Franke se krátce odmlčel.

„Takže teď se klidně seznamujte a bavte se. Tenhle podnik je na celý den váš. Chceme po vás jen jedno, totiž abyste neodcházeli, dokud vám neřekneme.“

„A to je všechno?“ přeptala se žena z Bostonu. „To docela stačí,“ prohlásil Santa Barbara. „Jenom nás rozdělil na klikaře a smolaře.“

„Mizera,“ řekl Los Gatos.

„Věděli jsme přece, že tu jsou vítězové,“ ozvala se Bostoňanka. „Jasně, ale čekal bych, že jich bude jenom pár,“ namítl Los Gatos. „Ne polovina.“

„Ovšem dává to smysl,“ podotkl Santa Barbara. „Jde přece o studii úspěchu a selhání.“

Brooke je poslouchala jen na půl ucha. Upírala zrak k pravé polovině sálu. Celý život byla vedena k nenávisti k těmto lidem. Některé z nich dokonce studovala, vyhledávala je na síti, všímala si, kolik článků o nich bylo napsáno. Přestala s tím, když jí bylo deset. Tehdy ji přistihla matka a vysvětlila jí, že na tom, co se stalo ostatním, nezáleží. Brooke a její matka by té příležitosti využily

mnohem lépe, jen kdyby je nepřipravili o to, co jim právem patřilo. Co jim právem patří...

De se na ni díval přes prázdný koberec. Na tváři měl stále ten výraz strachu.

„Takže,“ pravil Santa Barbara, „mám dojem, že bychom mohli začít používat svá skutečná jména.“

„Taky bych řekl,“ přidal se Gatos. Popotáhl si kalhoty a pohlédl na Bostoňanku.

Pokrčila rameny. „Jsem Julie Huntová. Narodila jsem se ve dvanáct patnáct východního času...“

Brooke přestala poslouchat. Nezajímaly ji řeči poražených. Věděla, jaké to je, patřit do téhle skupiny. Zato neměla ponětí, jaké to je, být mezi vítězi.

Utřela si vlhké dlaně o kalhoty a vykročila přes prázdný koberec. De se díval, jak přichází. Vlastně její přechod napjatě sledoval celý sál, jako by byla Mojžíš a právě rozdělila vody Rudého moře.

Úspěšní se mezi sebou nebavili, místo toho civěli na ni. Když už byla pár kroků od něj, De napřáhl ruku a přitáhl ji k sobě, jako by ji něco ohrožovalo a on se k ní chtěl veřejně přihlásit.

„Vstupujete do tábora nepřítele?“ zeptal se lehce pobaveným tónem. „Nebo vám omylem přidělili číslo, a měla jste dostat písmena?“

Bylo by tak snadné zalhat. Jenomže pak by musela lhát pořád dál, o všem, a to by nešlo. „Ne,“ řekla. „Narodila jsem se ve dvacet čtyři nula pět v Detroitu v Michiganu.“ Jedna z žen v zadní části sálu na ni ostře pohlédla. Kdokoli z Michiganu mohl ten čas znát. Soudní spory její matky jí zajistily více než dostatek publicity. Brooke koutkem oka zahlédla Franka. Cítila jeho intenzivní zájem i ze vzdálenosti několika metrů.

„Tak čím to, že jste přešla sem?“ De jako by nasadil silnější přízvuk, když byl nervózní. Předtím si toho nevšimla. Mohla mu dát snadnou odpověď, že chtěla být blízko něj, ale to nebylo správné. Ne, když na ni celá skupina takhle zírala, s rozšířenýma očima, pootevřenými rty, zadržným dechem. Vypadalo to, jako by jim mohla nějak ublížit. Ale co by jim mohla udělat? Začít na ně ječet

kvůli něčemu, co nezavinili? Prostě patřili k těm šťastným. Narodili se ve správný čas na správném místě.

Protože si však to štěstí ničím nezasloužili, měli z ní strach. Vždyť se kdysi zúčastnila téže soutěže. Jen se o pár minut opozdila. Nikdo se ani nepohnul. Všichni čekali na její odpověď.

„Myslím,“ řekla, „že jsem přešla proto, abych se dověděla, jaké to je vyhrát.“

„To, že tu stojíte, z vás neudělá vítěze,“ prohlásil jakýsi muž. Zčervenala. „Já vím. Přišla jsem, abych si vás poslechla. Abych poznala, jak jste žili. Pokud vám to nevadí.“

„Nejspíš vám moc nerozumím, drahá,“ pravil De. Až na to, že se nejmenoval De. Jeho jméno neznala. Možná se ho ani nikdy nedoví.

„Vy jste se narodili jako vítězové. Od první chvíle. Právě tak, jako my byli ti poražení.“

Její hlas se v prostorném sále rozléhal. Nečekala, že tady bude tak dobrá akustika.

„Nevím jak ostatní v mé skupině, ale čas, kdy jsem se narodila, ovlivnil celý můj život,“ pokračovala Brooke. „Má matka...“ Na okamžik se odmlčela. Původně se vůbec nemínila bavit o své matce. „...nedovolila mi zapomenout, kdo jsem. Zajímalo by mě, jestli jste poznali něco podobného. Nebo jestli jste si připadali jako něco zvláštního, protože jste vyhráli. Nebo jestli jste o tom vůbec věděli.“

Její hlas se postupně vytrácel. Neuměla si představit, že by to někdo nevěděl. Život v blažené nevědomosti. Kdyby bývala nic nevěděla, mohla dokázat velké věci. Možná by si kladla vyšší cíle a šla za nimi úporněji. Mohla by očekávat úspěch svého snažení, místo aby jím byla zaskočena. Hleděli na ni, jako by mluvila řecky. A třeba to tak i bylo. „Nevím, proč by na tom mělo záležet,“ prohlásil muž vedle ní. „Byla to jenom taková pitomá soutěž.“

„Ani bych si na to nevzpomněla,“ řekla jakási žena, „kdyby mě neoslovili lidé doktora Franka.“

Brooke cítila, jak se jí něco vzpříčilo v krku. „Všichni jste to vnímali takhle?“

„Ovšemže ne,“ odpověděl De. „Mě například s železnou pravidelností na Nový rok žádali o rozhovor. Jaké to je, po pěti letech v novém tisíciletí? Po deseti? Po dvaceti? Tohle byl jeden z

důvodů, proč jsem se přestěhoval do Louisiany. Nestojím o to, být středem pozornosti. Zvlášť když jsem si to ničím nezasloužil.“

„Ty peníze byly fajn,“ ozvala se jedna z žen. „Mně zaplatily vysokou školu.“

Jiná žena potřásla hlavou. „Naši je všechny utratili.“ Z levé strany překračovalo mezeru stále víc lidí, jako by je rozhovor přitahoval.

„Naši také,“ přidal se jeden z mužů.

„Já nedostal žádné peníze,“ řekl jiný muž. „Jen si mě vyfotili do novin. Mám tu fotku na stěně.“

Do Brooke zezadu kdosi vrazil. To se k ní připojil muž z Los Gatos. A za ním Santa Barbara a ta z Bostonu... totiž Julie. „Proč pro vás ta soutěž tolik znamená?“ zeptala se žena s písmeny na visačce. Upírala na Brooke pohled. „Neznamená,“ odvětila Brooke po chvíli. „Vadilo to mé matce. Protože prohrála.“

„Do háje,“ ozval se De. „Člověk někdy prohraje. Patří to k životu.“

Brooke se na něj podívala. Nepatrně se chmuřil. Pořád tomu nerozuměl. Nevěděl, jaké to je, stát venku s nosem přitištěným na sklo.

„Tři týdny po narození,“ řekl Los Gatos, „mě rodiče odložili u přátel. Prý nebyli dost zralí na rodičovství. Už jsem je nikdy neviděl. Ani nevím, jak vypadají.“

„Moji rodiče prohlásili, že si mě nemohou dovolit,“ ozval se Santa Barbara. „Počítali s těmi penězi za výhru.“

„Také vás opustili?“ zajímala se žena s písmeny.

„Ne,“ odpověděl. „Jen mi jasně dali najevo, že pro ně představuji břemeno. Kdyby vyhráli, všechno by bylo v pořádku.“

„Ale nebylo,“ prohlásil De. „Jenom by svoje potíže svalovali na něco jiného.“

„Zase tak jednoduché to není,“ řekla Brooke. Potila se po celém těle i přes chlad v místnosti. „Šlo o soutěž, o závod. Hodně lidí vůbec nemyslelo na to, co bude pak. V novinách vyšla spousta článků o odložených a týraných dětech. Mezi nimi bylo vysoké procento dětí, narozených v prosinci, v lednu a v únoru kolem přelomu tisíciletí. Jako by se jejich rodiče také chtěli nějak podílet na vší té slávě.“

„Nevykládejte mi,“ namítl De, „že něco tak bezvýznamného jako datum narození má vliv na celou naši budoucnost!“

„Jistěže má,“ odtušila Brooke, „pokud jsme vychováni v přesvědčení, že je to důležité.“

„Odpovídá to vašim předpokladům, profesore Franke?“ ozval se De.

Brooke se otočila. Profesor stál blízko nich, poslouchal a tvářil se poněkud zmateně a udiveně. Očividně očekával nějakou reakci, ale zřejmě ne právě takovou. „To se právě pokouším zjistit,“ odpověděl Franke. „A já se ptám, jestli už jste něco zjistil,“ řekl De. Franke pohlédl na jednoho z asistentů, ten pokrčil rameny. Všichni lidé v místnosti se shlukli kolem profesora a už podruhé toho dne nastalo ticho.

„Tato část studie je vlastně experiment,“ začal Franke. „Nejsem si jist, zda ho neznehodnotím, když vám teď odpovím.“

„Ale přesto mi chcete odpovědět.“ Franke se usmál. „Ano, chci.“

„Když jde o experiment, vždycky můžete tuhle část vyřadit,“ navrhl Brooke. „Možná byste to stejně udělal. Copak jste mi to neřikal? Nebo aspoň nenaznačil?“

Franke přelétl pohledem od ní k Deovi. Potom se narovnal v ramenou, jako by tím gestem mohl zesílit. „Věřím, že Brooke má pravdu. Mé dosavadní výzkumy mě přesvědčily, že ve vývoji dítěte se určitá věc stává důležitou právě proto, že dítěti někdo řekne, že je důležitá.“

„Tudíž my neúspěšní zůstaneme neúspěšní po zbytek života,“ prohlásil Los Gatos.

Franke potřásl hlavou. „K takovému závěru jsem nedospěl. Domnívám se, že si člověk může vybrat, jak reagovat na to, co se pro něj stalo důležitým.“ Jak mluvil, jeho hlas sílil. Ten profesorský hlas. „Někteří z vás, označených písmeny, si nevedli tak dobře, jak se od nich očekávalo. Bouřili jste se proti tomu očekávání a snažili jste se dokázat, že nejste tak dobří, jak vám tvrdili.“

Bylo znát, jak De pod svým opálením zčervenal. „Někteří z vás očekávání splnili a jiní, jen malá část, je dokonce překonali. Ale...“ Franke udělal dramatickou pauzu. „Ti s číselným označením jsou v

průměru finančně úspěšnější než jejich vrstevníci s písmeny. Zřejmě se víc snažili, protože cítili, že musí něco překonávat.“

Brooke si všimla, jak se Los Gatos za ní neklidně pohnul. „Mám dojem, že to vyplývá z podmínek studie,“ pokračoval Franke. „Vaši rodiče – všichni vaši rodiče – se pokoušeli vylepšit svou životní úroveň. Všichni byli motivováni, a tu motivaci máte po nich. Objevili jsme i biologický korelát.“

„Opravdu? No tohle!“ ozval se Sana Barbara. „Ale tady jde o víc než biologii.“

„To doufám,“ řekl De. „Nesnesl bych představu, že dokážete poznat, kdo jsem, jenom přečtením mých genů.“ Franke mu věnoval letmý úsměv. „Vaši rodiče,“ vysvětloval dál, „zvolili jako způsob zlepšení své životní situace soutěž. Loterii, když dovolíte. A většina z nich v ní nevyhrála. Nebo i vyhráli, ale přišli na to, že ta snadná cesta nakonec není zas až tak snadná. Vy s čísly jste dávno zjistili, že štěstí se přeceňuje. Spolehnout se můžete jedině na vlastní práci.“

„A co ti s písmeny?“ zeptal se jeden z dvojčat z Akronu. „Vy jste absolvovali odlišnou lekci. Většinou jste pochopili, že štěstí znamená to, jak svou výhru umíte využít. Možná jste vyhráli v loterii, ale to samo o sobě neudělá vás ani vaši rodinu šťastnějšími.“ Franke pohlédl na Brooke. „Existuje mnoho studií, z nichž k některým dala popud vaše matka, poukazujíc na to, kolik neúspěšných Děti milénia rodiče opustili nebo s nimi špatně zacházeli. Ale úspěšní měli tytéž problémy. Pouze nikdo nechtěl přijít o tu slepici, dokud snášela zlatá vejce. Byly tu děti, odvržené emocionálně, nikoli fyzicky. Někteří lidé se stali rodiči jen proto, aby zbohatli nebo se proslavili, ne proto, že by opravdu chtěli dítě.“

„Možná jste měl studovat spíš naše rodiče,“ poznamenal Los Gatos.

Franke se zazubil. „A máme tu téma mé další knihy.“ Celá skupina se rozesmála.

„Hezky si užijte zbytek dne,“ řekl Franke. „Ve zbývajícím čase si ještě s některými z vás promluví, abychom mohli všechno uzavřít. Rád bych vám poděkoval za váš čas a účast.“

„A to je vše?“ zeptal se De.

„Až odtud dnes večer odejdete, bude to vše – pokud si vás už nepozvu,“ přisvědčil Franke.

Po jeho slovech se na chvíli rozhostilo ticho. Pak se začal prodírat hloučkem. Někteří ho zastavovali; Brooke ne. Odvrátila se. Nevěděla, co si o tom má myslet.

Určitě v životě nedosáhla takového úspěchu, jaký by si přála, ale dařilo se jí daleko lépe, než jí matka předpovídala. Měla vlastní dům, dobrou práci, zájmy, které pro ni hodně znamenaly. Byla však sama, stejně jako její matka. Přinejmenším v tom si byly podobné.

„Takže,“ oslovil ji De. „Jak moc vám ta studie obrátila život naruby?“

Položil tu otázku napůl vážně, napůl ironicky. Zdálo se, že opravdu čeká na její odpověď. „Jak se jmenujete?“ zeptala se. Škulb sebou. „Adam,“ řekl. „Adam Lassiter.“

„První muž.“

„Kdybych při narození zmeškal svůj čas, jmenoval bych se Zeb.“ Vyslovil to s úsměvem, ale v očích se mu neobjevily žádné jiskřičky veselí.

„Já jsem Brooke Crossová.“ Vyčkávala, jestli to jméno pozná i přesto, že si ho změnila. Nepoznal. A pokud ano, neřekl to. „Neodpověděla jste mi na otázku,“ upozornil ji. Rozhlédla se po místnosti a lidech, nyní zaujatých soukromými rozhovory, rozkládajících rukama, s vážnými obličejí, jak všichni porovnávali své rozdílné životní zkušenosti a pokoušeli se rozhodnout, jestli souhlasí s vývody profesora Franka. „Když jsem byla malá,“ začala, „žili jsme v malém bílém domku o rozloze asi tisíc dvěstě stop. Startovací, říkala mu matka, protože víc si nemohla dovolit. A pro mě ten domek znamenal svět. Svět mé matky.“

„Jaký byl, ten svět?“ zeptal se.

Potrásla hlavou. Jak jen to vysvětlit? Ale on položil otázku a ona se pokusí odpovědět.

„Takový svět, v němž ona sama vždycky dělala všechno správně, a přesto neuspěla, a všichni ostatní podváděli a nějak se jim podařilo zvítězit. Kdyby dostala stejnou příležitost jako

vaši rodiče, určitě by si vedla mnohem lépe, aspoň o tom byla přesvědčena. Kdyby neměla dítě jako já, které přicházelo vždycky

pozdě, byl by její život mnohem lepší.“ Upřeně ji pozoroval. Vráska mezi jeho očima se prohloubila. Srdce jí bušilo, ale ovládla se a pokračovala; „O několik let později, když jsem si hledala vlastní domov, viděla jsem tucty domků a někde jsem jasně viděla, že pro jejich obyvatele se staly celým světem.“

„Jako má každý činžák tucty malinkých světů,“ doplnil. „Ano,“ přitakala s úsměvem. „Pořád nechápu souvislost.“

Podívala se na něj, pak na místnost kolem nich. Rozhovory pokračovaly a zdály se právě tak vážné, jako ten jejich. „Ptal jste se, jestli tato studie změnila můj život. Na to neznám odpověď. Ale vím, že jsem přišla na jednu věc.“ Uměl se podívat právě tak pronikavě jako profesor Franke. „Díky téhle studii jsem pochopila, že jsem se sice z toho domu odstěhovala, ale přitom jsem matčin svět nikdy neopustila.“ Ještě chvíli ji zkoumal, pak řekl: „To vážně vypadá jako náramný objev.“

„Možná,“ kývla. „Ale všechno záleží na tom, jak s ním nakonec naložím.“

Zasmál se. „Čímž potvrzujete Frankovy závěry.“ Začervenala se. Neuvědomila si, že tomu tak je, ale bylo to pravda. Sehnul se k ní.

„Víte, Brooke,“ prohlásil Adam. „Mně se líbí ženy, které vždycky přicházejí pozdě. Vyvažuje to moji notorickou dochvilnost. Teď bychom si mohli dát oběd a probrat svoje zážitky. Nejen z toho dne, kdy jsme se narodili, ale i další věci, jako třeba čím se zabýváme, kde žijeme a kdo vlastně jsme.“ Nechybělo mnoho, a byla by odmítla. Žil v Louisianě a ona ve Wisconsinu. Takové přátelství – pokud ne něco víc – by nikam nevedlo.

Ale právě tenhle postoj ji po celý život omezoval. Měla určitou vrozenou motivaci, jak to nazval Franke, a chtěla uspět materiálně i profesionálně, a vlastní zásluhou. Nikdy však neusilovala o společenský úspěch. Nikdy dřív o to nestála.

„A také,“ řekla, „mi povíte, co jste si z téhle studie odnesl vy.“ Ušklíbl se. „Za předpokladu, že patřím k lidem, kteří jsou schopni se z něčeho poučit.“

„Dejme tomu.“ Její ruka vklouzla do jeho. Bylo příjemné někoho se dotýkat, i když jen nakrátko. Zdálo se jí to dobré. Zdálo se jí to jiné. Zdálo se to správné.

přeložila: Jana Rečková

„Millennium Babies“ by Kristine Kathryn Rusch. Copyright © 2000 by Kristine Kathryn Rusch. First published in Asimov's SF. Reprinted by permission of the author.

Copyright © 2005 for the Czech translation by Jana Rečková